

Dingsdag, 16 Juny 1829

33

Quel est-ce? HORATIUS.

§ § § Door het goed vertier, dat dit Dagblad reeds, gedurende het kort bestaan van hetzelve, heeft gevonden, vinden zich de uitgevers in staat gesteld (en hiermede zal aan het publiek voor zeker geen onkosten worden gedaan) om, niettegenstaande de aanmerkelijke onkosten, zoo van de verhoging van het papier als anderszins, hun Dagblad in een grooter formaat, echter tegen denzelfden prijs, uit te geven. Men zal hetzelve daarop, zoodra het daarvoor reeds bestelde papier in gereedheid is, in hetzelfde formaat als het heden Dagblad, de Courrier de la Meuse, het licht doen zien.

ITALIE.

NAPELS, 20 mei.

Eene gebeurtenis, welke voor eenige dagen plaats heeft, heeft thans het publiek sterk bezig. Een zeer belangrijke gebeurtenis, zigtbaar bij het departement van de politie, welke in rezen sterken ren te paard langs de straat, welke naar Pausilippe loopt, zijn paard, dat schieling was, wierp hem af; hij steeg er op nieuw, weder op, met blikken van ongeduld en spoorde hetzelfde meer, dan hij gedaan had. Eenige honderd passen verder wierp het paard hem andermaal af; op dit oogenblik ging een pistool, hetwelk hij in zijnen zak had, van zelve los. Het schot doorboorde den zak van den ruiters en eene menigte papiereu vielen op de straat. Een beambte der politie, die daar tegenwoordig was, raapte die op, en na er een vlugtig oog in geslagen te hebben, beval hij *Bassi* om hem te volgen. Men heeft bevonden, dat het oproerige proklamatie waren. *Bassi* heeft bekend, dat hij den *Konink* steeds voortgaat en men ziet met ongeduld meer onzekere berigten desaangaande te gaet.

OOSTENRIJK.

WIENEN, 17 Juny.

De Courrier van Smirna behelst de volgende bijzonderheden nopens de aardbeving, welke op den 13 april langs de kust van Macedonie, ook te Adrianopel, Konstantinopel, enz. is gebeurd geworden. «Op den 13 april zal de Russische admiraal *Rigor* met den turkschen stadhouder van het eiland Thasso aan tafel, toen men eensklaps eenen schok van aardbeving gevoelde. De flesschen en drinkglazen werden van de tafel geworpen en verbrijzeld. De schudding was hevig en hield meer dan eene minuut aan. Tot des anderendaags bespaarde men nog eenige, doch zwakkere schokken. De eerste werd aan boord van het russisch admiraalschip zoo sterk ondervonden, dat men meende, dat het vaartuig strandde en de kanonnen van hunne plaats gerukt werden.» — In zijnen brief zegt de admiraal: «Ik kan u verzekeren, dat de aardbevingen zeer menigvuldig zijn. Geweldige schokken heb bijgewoond, doch geenén, die zoo hevig was, als dien ik nu alhier heb ondervonden. Gelukkig zijn er door deze schokken op het eiland geene ongelukken veroorzaakt, dan de instorting van eenige magazijnen en eenen door de Venetianen aan de kust opgemeten toren. Door een nit Kavala alhier aangekomen schip verneem ik, dat in het dorp Pravi zeventig huizen zijn ingestort, en het dorp Xanthi met schier al deszelfs inwoners in den grond verzwolgen is geworden. Eene windvlaag uit het zuid-oosten ging deze aardbeving voort.» — De Courrier van Smirna voegt er nog bij, dat de stad Adrianopel veel geleden heeft, verscheidene torens van de turksche tempels, benevens eenige huizen, zijn ingestort.

FRANKRIJK.

PARIS, 13 Juny.

Het schouwspel, dat de discussien over het budget der geestelijkheid in Frankrijk opgeleverd heeft, is zeer dree-

vig. Al die aanvallen tegen den godsdienst van den staat, en tegen eene geestelijkheid, aan welke hare vijanden niets anders kunnen verwijten dan haar bestaan, alle die pogingen, om door aanslagen op hare eehing de traktementen te compenseren, welke men, na haar te hebben uitgeplunderd, verplicht aan dezelve toe te staan, al die haat, welke zich door bittere en hoonende uitdrukkingen openbaart, zijn zeer geschikt om onrust te verwekken in eene maatschappij, die telken jare de voorwaarden van haar bestaan bij herhaling ziet in geschil gebracht. Hoe is het mogelijk, dat men na eene vijftienjarige herstelling nog verplicht is, om op de tribune te zeggen, dat de katholieke godsdienst, de godsdienst van 28 millioenen Franschen is, dat zij noodzakelijk is, dat de geheele kerkelijke hiërarchie, welke zij medebrengt, als een gevolg van die noodzakelijkheid moet toegelaten worden, waarom is het noodig, dat alle jaren dezelfde tegenweringen geopperd en dezelfde antwoorden wederom gegeven worden? Is het ons lot, dat wij die onmogelijkheid worden? Het zoude onmogelijk zijn, dat de maatschappij zoude kunnen tot rust komen, indien men derzelver grondslagen jaarlijks op deze wijze zag geschokt worden.

NEDERLANDEN.

's HERTOGENBOSCH, 15 Juny.

Bij besluit van Zijne Maj., van den 20 april laatstleden zijn de gedeputeerde staten van de noordelijke provincien gemagtigd geworden, om, in de gevallen, dat, door plaatselijke omstandigheden, het omringen der kerkhoven met steenen muren een te groot bezwaar voor een gemeente zou opleveren, alsdan, na een voorafgaand onderzoek, te beslissen, of aan zoodanig eene gemeente eene vrijstelling daarvan zou worden gegeven; doch echter niet dien verstande, dat de begraafplaatsen, bij gebrek van muren, altijd met palissaden of roosterwerk omringd moeten worden, en nevens welke ook dorenheggen kunnen worden geplaatst, ten einde, des verkiezende, de palissaden of het roosterwerk in het vervolg te vervangen. Verder worden de gedeputeerde staten bij dat besluit gelast, om alle drie maanden een staaf aan het departement van binnenlandsche zaken in te leveren, behelzende de verleende vrijstellingen, benevens eene opgave van de redenen, welke hen daartoe bewogen hebben.

— Het gerucht is thans algemeen, dat H. K. H. prinses *Marianna* met prins *Albert* van Pruisen in het huwelijk zal treden. Men zegt, dat deze prins dezelfde is, die voor den troon van Griekenland bestemd wordt.

— Z. M. is den 11 dezer des namiddags ten 6 ure te Doornik aangekomen. De burgerlijke en militaire autoriteiten en de schutterijen, waren hoogstdenzelven te ga moet gegaan. De straten, waar Z. M. moest doortrekken, waren, door de zorg der regering, prachtig versierd. Bij de kerk van den heiligen *Bruis*, was een amphitheatery waarin de hoogleraren en de studenten van het atheneum vereenigd waren; ten 7 ure verleende Z. M. in het lokaal van het bisdom gehoor. Mr *Gadafroid*, vikaris-generaal van het kapittel, behakke Z. M. voor de benoeming van den bisschop voor dit bisdom, herinnerde hoogstdenzelven aan zijne beloften en schildeerde met de droevigste kleuren den staat van het onvolgde seminarie at-

Zie hier nagehoeg, hoedanig de Koning antwoordde: «de uitdrukking der wenschen en gevoelens van het kapittel en de geestelijkheid van de stad Doornik, is mij niet aangenaam. Mijnen wensch is, dat de uitwerkselen steeds zullen beantwoorden... Eindelijk ik heb het concordaat met den H. Vader gesloten... De geschillen zijn van zoodanigen aard, dat dezelve uit den weg zullen gesuimd worden. Ik hoop altijd de belangen van den staat met die der Kerk te vereenigen.» Het gehoor heeft tot 9 ure geduurd en Z. M., zeer vermoeid zijnde, heeft den maaltijd, welke voor hoogstdezelfen in gereedheid was gebracht, niet bijgewoond.

Des anderendaags heeft Z. Maj. de troepen in oogen-schouw genomen en nademiddag vele inrigtingen gaan zien.

— Men leest het volgende in den *Belge*:

«Niemand, waarlijk, kan de bliken van toegenegenheid en eerbied, aan Z. M. gedurende hoogstdezelfs reize gegeven, meerder en oprægter dan wij toejuichen. Deze bewijzen van de openbare en algemeene liefde zullen den Koning overtuigd hebben, dat, wanneer de aan de tweede kamer aangeboden verzoekschriften, door duizende inwoners dezer zelfde provincien zijn ondertekend geworden, zulks geenszins, zoo als men dit heeft willen doen voorkomen, als de voorboden van eenen geest van omwentelingsgezindheid kan worden aangemerkt, maar enkel en alleen als een gevolg der innige overtuiging en van het diep gevoel der door de grondwet geheiligde regten; en dat zij, die deze verzoekschriften hebben geteekend, de kennis hunner regten zeer wel weten te doen gepaard gaan met den eerbied, welke men aan den troon is verschuldigd.»

Dalinn, om aan den waren staat der zaken eene andere gedaante te geven, en de waarheid trachtende te verbloemen, omdat zij niet kunnen beschuiten openhartig te bekennen, dat zij geféild hebben, deze ontvangst des Konings vrij door de ministers worde uitgelegd, als strekkende om de wenschen te lozenstraffen, welke door gezegde verzoekschriften zijn aan den dag gelegd; maar het is niet waarschijnlijk, dat zich nog iemand door deze kunstgreep zal laten misleiden: vooral echter zal de Koning, wiens blik even scherp en juist, als oppertijdig is, de gevaarlijkste gevolgen mag te ontmoeten.

— Bij s'Konings verblijf te... (West-Vlaanderen) had het volgende gesprek plaats tusschen mevrouw de baronesse D.... en Z. M., bij gelegenheid dat hoogstdezelve op een balkon gezeten, het vuurwerk zag afsteken. — Mevrouw, gij woont sedert eenigen tijd in Frankrijk? — Ja Sire, ik woon te... — Het komt mij zeer zonderling voor mevrouw, dat, zoo als het schijnt, in een groot gedeelte van Fransch Vlaanderen, de Vlaamsche taal gesproken wordt. — Dit strekt ten bewijze, Sire, hoe moeilijk het is om de volkstaal te veranderen. (*Le Catholique*)

— Dezer dagen zijn op de landhoeve van H. K. H. prinses *Marianna* in het park van het paleis van Laeken, uit Holland aangekomen, 17 schoone melk koeijen en een stier; deze landhoeve is bestemd, om voortaan het zuivel, ten gebuik van het huis des Konings te leveren. Van den oever van het kanaal ziet men al het vee door de weiden van het park verspreid.

— Sedert eenige dagen verspreidden zich alhier losse geruchten, dat de eerwaarde heer plebaan en pastoor van Antwerpen, tot bisschop van deze stad zoude worden voorgesteld. Thans verneemt men uit het *Antwerpsch Nieuwsblad*, dat ook aldaar zich dit gerucht doet hooren en datzelfde blad geeft mede den wensch te kennen, dat zich de keuze van eenen zoo achtungwaardigen geestelijken, bekend zoo door deszelfs bekwaamheid als liefdadigheid, spoedig moge verwezenlijken.

— Sedert het begin dezer maand is er op vele plaatsen in de zuidelijke provincien brand ontstaan: namelijk, in den nacht van den 1 op den 2, zijn te Overboelarde, eene gemeente van het kanton Grammont, een huis, schuur, stal enz. met een gedeelte der huisraden de prooi der vlammen geworden. Men verdenkt den eigenaar van dezen brand te hebben gesticht. Dergelijke gebeurtenissen, met even treurige gevolgen, hebben in den nacht van den 2 op den 3 plaats gehad te Meentwen (Noord-Brabant): in den nacht van den 4 op den 5, te Almkerk, en op den dag van den 6, te Woudrichem, in dezelfde provincie. Het is opmerkelijk, dat de eigenaren der afgebrande gebouwen dezelve geassureerd hadden in

onderscheidene brand-waARBORG-maatschappijen, en zulks tegen eene waarde, veel hooger dan die, welke zij wezenlijk hadden.

— Men schrijft uit Rome van den 27 mei: «Den 23 dezer heeft Z. Em. de kardinaal *Latil*, aartsbisschop van Rheims, plegtiglijk bezit genomen van den presbyterialen titel van *St. Sixtus*, dien hij in het geheim consistorie van den 21 verkregen heeft. Dit is een der oudste titels van het kardinaalschap, welke tot in de 5de eeuw opklimt. Z. Em. is den 25 vertrokken, om naar Rheims terug te keeren.»

«De akademie *Tiberina* genoemd, heeft in eene zitting, gehouden op den 10, ter gelegenheid van de komst van *Pius VIII* tot den pauselijken stoel, tot het getal harer leden toegelaten Z. Em. den kardinaal *d'Isaard*, aartsbisschop van Anch en pair van Frankrijk, den heer baron *Adolf von Malsen*, buitengewoon gezant van Beijeren, bij den heiligen Stoel, den heer markgraaf *de Taboure*, eerste edelman der kamer van Z. M. den Keizer van Brazilië en rektor van de fransche akademie te Rome.»

— In Engeland is aan den zamenloop der rivieren Tay en Earne, in het graafschap Perth, een haring gevangen, welke bijna 7 ponden wog.

De *Courrier de la Meuse* en de *Catholique* hebben, voor eenige dagen, een uittreksel medegedeeld uit eenen brief, geplaatst in het *Journal de Louvain*, waarin gezegd wordt, dat de afgevaardigden, die, na het sluiten der zitting, naar de audientie des Konings gegaan zijn, «niet schijnen met die goedheid ontvangen te zijn geworden, welke Z. M. gewoonlijk betoont aan lieden, die de eer hebben van met hem te spreken; dat men zelfs vele weinig hoffelijke antwoorden bijbrengt, en dat vele van die achtungwaardige leden voortaan met meer voorzigtigheid het hof, deszelfs pracht en klappen zullen vermijden.»

«De *Gazette* der ministers heeft mededeeling erne overgrootte misdaad van gekwetste majestéit gedaan. Het is eene onbeschaamdheid, ja, het is onbeschoffheid, schandaal, het is onbeschoffheid, het is onbeschoffheid, toonen, dat men het constitutioneel koningschap niet kent en dat de eerste grondwetten der verleggenwoordigende regering, die de eerste grondwetten van een koninkrijk taat zijn, de schryvers zijn onkundige lasterdars, voor welke niets onschendbaar noch heilig is, enz.»

En men vergenoegt zich niet met dit zoo beleefd verwijt aan den schrijver van den brief te doen, men rigt hetzelfde meer bijzonder aan de dagbladen, welke de tijding hebben medegedeeld. De *Courrier de la Meuse* beantwoordt aldus de *Gazette*:

«Wat de daadzaak op zich zelf betreft, dat is, wat aangaat het onthaal dat deze afgevaardigden gehad hebben, wij zullen daarover niets zeggen, omdat wij er niets van weten; wij zullen alleen doen opmerken, dat het kort verhaal van het *Journal de Louvain* tot op dit oogenblik nog niet is tegengesproken door die personen, welke alleen in staat zijn, om daarover te kunnen oordeelen. Indien de daadzaak valsch is, heeft de korrespondent van het *Journal de Louvain* ongetwijfeld ongelijk, maar het is klaarblijkelijk, dat dit ongelijk aan ons niet kan worden te laste gelegd. Indien de daadzaak waar is, had men dan het régt om dezelve bekend te maken? Ziedaar de geheele vraag, zoo als het ons voorkomt.»

Deze vraag wordt door de *Gazette* ontkennend beantwoord. Men zoude op deze uitspraak geen acht behoeven te slaan; maar dit is omdat men hier de grondwet inroeft en in deze mededeeling *inconstitutionaliteit* meent te zien. Men moet derhalve onderzoeken.

De persoon des Konings is onschendbaar, desheer de grondwet dit beginsel niet uitdrukkelijk geheiligd heeft, laten wij nochtans hetzelfde toe. Alleen stellen wij naast dit beginsel, als een noodzakelijk en volstrekt gevolg, de ministeriële verantwoordelijkheid.

Randt men de koninklijke onschendbaarheid aan, wanneer men aan den Vorst een gestreng antwoord, of een min bevallig onthaal jegens eenen zijner onderdanen toeschrijft? Wij zouden dit bezwaarlijk hebben kunnen gelooven, indien de *Gazette* geene zorg gedragen had om dit te kennen te geven.

De dagbladen hebben laatstelijk aangekondigd en herhaald, dat de kamerheeren des Konings, die de petitiën geteekend hadden, in ongetemde betallen waren en dat zij niet meer noch aan het koninklijk paleis, noch bij de prinses toegelaten werden. Deze bekendmaking had eene

veel gewigtigere daadzaak ten doel, dan die, welke in het *Journal de Louvain* vermeld wordt. Het is inderdaad iets anders eenen ambtenaar te straffen, omdat hij zijnen toevlugt tot een wettig en constitutioneel middel genomen heeft, dan een lid der tweede kamer kwalijk te onthalen. Vanwaar komt het dan, dat de *Gazette des Pays-Bas* de dagbladen met betrekking tot deze bekendmaking niet heeft aangelast? Vanwaar komt het, dat zij hen toen niet als onbeschaamden, als lompe en onbeschofte schryvers, als onkundige lasteraars, voor welke niets onschendbaar noch heilig is, behandeld heeft? Is dit, omdat de daadzaak zoodanig waar en openbaar was, dat er geen middel was om dezelve te ontkennen? waarschijnlijk ja.

De provinciale staten van Noord-Brabant boden, in het jaar 1826, aan den Koning een adres aan, om aan Z. M. te verzoeken, de besluiten van den 14 juni 1825 in te trekken. De persoon, dien men vermoedde de opsteller van het adres te zijn, werd gestraft, en de gouverneur, die de beweging niet had kunnen beletten, werd insgelijks gestraft. Deze daadzaak is in der tijd medegedeeld, en wij hebben gelegenheid gehad, om twee of driemaal op dezelve terug te komen, zonder dat de *Gazette des Pays-Bas* den moed heeft durven open doen. Waartoe dit dieps stilzwijgen, wanneer het daadzaken geldt van zulk een aanbelang? En waartoe dan nu zoo veel geruchts gemaakt? Wij vermoenen er de reden van te weten.

De *Gazette des Pays-Bas* spreekt weinig, omdat zij overtuigd is, dat zij, bij de overname van den staat des ministerie's, waarvan zij het orgaan is, zeer weinig te zeggen heeft. Maar wanneer zij denkt het onbeduidendste niet gevonden te hebben, om een enkel woord te zeggen, blijft zij nooit in gebreke de gelegenheid waar te nemen, en dan stelt zij zich schadeloos voor het stilzwijgen, hetwelk zij genoodzaakt was in acht te nemen. En dit is ten aanzien van den brief van het *Journal de Louvain* gebeurd.

Het publiek zal nu wel kunnen oordeelen tot welke zijde de schryvers overhellen, die de grondwet verstaan en begrijpen, en wie zij zijn, op welke de verwijtingen van onbeschaamdheid, onbeschoftheid en lomphed worden toegepast.

Aan de redaktie van den NOORD-BRABANDER.

Het schijnt, dat de beruchte mannen van Woensel hunnen wrevel, wegens hunne mislukte onderneming, niet wel kunnen verduwen. Men zegt, dat in het kantoor van den sekretaris *Schuyjes* eene lijst hangt, waarop de namen van al die stemgerechtigden prijken, welke door den donder der bedreigingen niet zijn getroffen geworden. Wat mag toch hiervan het oogmerk wezen? Zoude hij mogelijk het plan hebben om, in navolging van hetgeen te Brussel wegens sommige leden van de tweede kamer plaats heeft, die personen te laten portretteren? dit zoude althans van zijne zijde niet welig edelmoedig en voor die goede landlieden welligt streelend zijn: wat daarvan zij, zal de ondervinding moeten leeren.

Men verzekert ook stellig, dat voor sommigen, welke die partij niet naar wensch gediend hebben, de roede reeds in de week ligt, en (weel wee hun!) binnen een jaar zal slaan.... Ik wil nogtans gelooven, dat dit laatste alleen voorwaardelijk is, indien namelijk gene nog op hare zelfde hoopen zal zitten.

Het zal niet verwonderlijk op uw dagblad gebeten is, kunt gij ligtelijk hegripen. Gij hebt hen voor de publieke opinie deerlijk aan de kaak gesteld: wat is natuurlijker, dan dat zij daarop hunne gal uitspuwen? Doch om hetzelfde in minachting te brengen, is dit het middel niet: men heeft ondervonden, wat er van komt, wanneer men met openbare stoutheid datgene doet, wat elders door eene tweede of derde hand in stilte is bewerkt geworden. Thans gebruikt men dus handlangers, die minder in het oog loopen. Ik hoor, dat onder dezen zich een groot persoon of lang mensch bevindt, welke, nog niet lang geleden, is bevorderd geworden en in zijne betrekking zich reeds zoo verdienstig zoude gemaakt hebben, dat hij, uit hoofde van zijn talrijk huizezin (hetwelk uit drie personen is zamengesteld), merkelijke verhooging zijner jaarwedde heeft verkregen. Is het dan wel te bewonderen, dat die heer alles doet, om den goeden menner te believen, die deszelfs wegen zoo gelukkig of liever zoo kunstig heeft weten te besturen? Immers de dankbaarheid is eene der

schoonste deugden in het maatschappelijk leven; en gij weet, hoe veel dit enkele denkbeeld op een rechtschapen hart vermag. Hoe nu deze lieden in hunne poging slagen, zal wederom de tijd uitwijzen. Gij intusschen, mijne heeren, moogt voor het behoud van uw dagblad zorgen. Het is genoeg, dat ons vijfde kies-district zich over de keus mag verblijden, welke deszelfs waardige kiezers, in den persoon van den heer *Josef Smits* van Eindhoven, gedaan hebben. Indien de vereeniging van eene volkomene onafhankelijkheid en van eene deffige denkwijze den waardigen vertegenwoordiger der districten daars stelt, dan, hoor ik, kan men deze hoedanigheden in geenen hoogerengraad verlangen, als dezelve in den gekozenen gevonden worden. Ik hoop, dat wij eerlang de vruchten van deze keus zullen plukken.

Uw Lezer.

H. . . , 6 juni 1829.

Aan de Redaktie van den NOORD-BRABANDER.

Magnum certamen, magnum meretur premium.

Getroffen door den bijna in alle provinciën van waar wij eenig voordeel tot onze grondwettige vrijheid te wachten hebben, gewenschten uitslag der verkiezingen tot leden der provinciale staten, heb ik het mij, als tolk mijner dierbare medeburgere, tot eenen pligt geacht, openbaren dank en hulde aan den dag te leggen aan al diegenen, welke op eene middellijke of onmiddellijke wijze hierin ten goede hebben medegewerkt. Dank zij derhalve, en dat hunne namen in gouden letteren den nakomelingen worden overgeleverd, die heeren kiezers, welke ons van eenige ministeriële staten ontdaan, en in derzelve plaats met onafhankelijke en vrijheid-ademende burgers verricht hebben! Halde en nooit voldoende dankbaarheid zij dezulken, die, ondanks de verfoeijenswaardige en in waarheid ontijdige aanmatigheden van dezen of genen burgermeester, sekretaris of beampten, met eene bezadigde standvastigheid, hunne regten, in overeenstemming met de ons zoo plegtig gegevene grondwet en reglementen, hebben weten te handhaven.

Lof zij aan alle onafhankelijke dagbladen, die met onverschrokken heldenmoed, gepaard met innerlijke overtuiging, niet hebben opgehouden den Nederlander tot eene vruchtdragende uitoefening van een zinner dierbaarste regten aan te sporen! En hoe zou ik bij deze gelegenheid onze waardige vertegenwoordigers, die ons den weg der vrijheid zoo luisterrijk aangetoond, en geene moeite of arbeid geschroomd hebben, om ons, na eene reeks van jaren, onder het drukkend juk van het materialisme gezucht te hebben, eene, voor zoo ver het in hunne macht was, bijna volledige emancipatie te doen toekomen, kunnen vergeten? Dat dan een aantal dankbetuigingen onze achtungwaardige en nimmer volprezene leden der tweede kamer wedervaren! Dat de namen van eenen *de Stassart*, *de Seouts*, *van Sasse van IJssel*, van eenen *de Broedkerke*, *de Hon* en van zoo vele andere vrijheidslievende en de godsdienst toegedane representanten, onsterfelijk zijn! Dat hunne, naar het leven afgemaakte wezens, de deffigste lokalen onzer woonsteden versieren, opdat hun aandenken onzer geheugenis nimmer ontrukkt worde! Dat eindelijk alle voorstanders van onze zoo gods lieustige als constitutionele vrijheid zich gewaardigen te deelen in de openbare lof en dankzeggingen, die ik, en met mij alle onafhankelijke burgers, openlijk en ongeveinsd hun toezwaaijen!

Ik ben enz. *Een Vriend van Godsdienst, Koning, Vaderland en Vrijheid.*

Breda, 10 juni 1829.

Aan mijnheer den Redakteur van het Dagblad, den NOORD-BRABANDER.

Het is maar al te waar, dat bij een koninklijk besluit van den 30 mei 1825, n° 98, waarbij gearresteerd is een reglement omtrent de samenstelling der staten dezer provincie, de praktiserende advokaten van het lidmaatschap der gedeputeerde staten zijn uitgesloten. Waarschijnlijk zal eene dergelijke bepaling ook in de reglementen van andere provinciën voorkomen, maar het denkbeeld dezer uitsluiting is binnen Noord-Brabant geboren en van hier aan het gouvernement medegedeeld, hetwelk dezelve, ondanks de tegengestelde meening der statenvergadering door welke het hiertoe strekkende voorstel van een haren

leden nagenoeg en niet eene blijkbare verontwaardiging van deszelfs doel was verworpen, in het reglement heeft ingelascht. Dit doel was in den geest dergenen, welke het ontwerp dezer onbevoegd-verklaring gevormd en gesmeed hebben, niet slechts om van de beraadslagingen en besluiten der gedeputeerde staten den invloed te weren van eene stand, die uit zijnen aard vrij en onafhankelijk is, maar meer bijzonder en wel voornamelijk, om de katholieken, welke binnen deze provincie bijna van alle ambten en bedieningen, ter beschikking van het gouvernement staande, uitgesloten zijn, althans hiermede in verre na niet in verhouding van hun aantal en in evenredigheid met de protestanten begunstigd zijn, ook zoo veel mogelijk van het deelgenootschap in het openbaar bestuur, aan het volk overgelaten en toevertrouwd, te verzuideren. Men heeft begrepen, dat, terwijl de industriële klasse, meestal uit katholieken bestaande, weinig neiging voor het lidmaatschap der gedeputeerde staten zoude betoonen, en de zoogenaamde kapitalisten of renteniers, onder alle gezindheden, niet altoos den lust bezitten of genoegzame geschiktheid aanbieden, om zich met het bekleed van zaken te belasten of hiertoe geroepen te worden, het inzonderheid uit den advocaten-stand zoude zijn, dat de mannen in voorschijn zouden moeten treden, welke de regten en vrijheden hunner geloofsgenooten, tegen de aanmatiging en overheersching van het protestantismus zouden willen en weten te verdedigen. Hierin ligt de wezenlijke en ware beweegreden opgesloten, waarom men binnen deze provincie getracht heeft, de advocaten uit het kollegie van gedeputeerde staten, te verdrijven. Deze toeleg is in der tijd voor niemand een geheim gebleven; maar men had vertrouwd, dat het gouvernement hieraan niet toegegeven en heeft zoude hebben, dat de vrije uitoefening eener professie, en die van politieke regten twee zaken zijn, welke geheel buiten deszelfs bereik staan en waarover hetzelfde geen regt van beschikking heeft. Nogtans is de voorgenomen inhabiel-verklaring tot stand gekomen. Geen wonder, dat gij aan zulk eene ongehoorde en onverantwoordelijke zaak, hebt getwijfeld en vragenderwijze uw bedenkingen aan het publiek hebt voorgesteld. Maar hoe veel meer verbazing zal de bedoelde uitsluiting niet moeten doen geboren worden, wanneer men hierbij in aanmerking neemt, dat in het kollegie van gedeputeerde staten toegelaten wordt en daadwerkelijke zitting heeft een hoofd-inspecteur der belastingen, uit hoofde van dit zijn ambt, aan den invloed en leiding van het openbaar gezag onderworpen, welke, indien zijne werkzaamheden (gelijk men moet veronderstellen) aan zijne bezoldiging geverendigd zijn, zijnen geheelen tijd aan de waarneming zijner ambtsbezigheden zoude behooren te besteden, en zeer zeker, zonder verwaarloozing van deze, de functien van lid der gedeputeerde staten, niet naar vereischte kan vervullen? En echter wordt het aan dezen ambtenaar vergund, om de traktementen der beide bedieningen te cumuleren, hetgeen in openbaren strijd is met de bestaande verordeningen, medebrengende, dat degene, welke twee ambten of bedieningen bekleedt, verplicht is, zich met de hoogste bezoldiging van een der beide te vergenoegen.

De vraag is, of door eene koninklijke ordonnantie aan de advocaten eene legale capaciteit, hunne wettige bevoegdheid om de praktijk uit te oefenen en lid der gedeputeerde staten te wezen, is kunnen ontnomen worden? Elk onpartijdig mensch, die niet blindelings alles goedkeurt, wat een minister in een koninklijk besluit inkleedt, zal deze vraag ontkennend moeten beantwoorden. Het staat aan een ieder vrij zijne mijnerheid tot zijn voordeel te doen gelden en een beroep naar zijne keus uit te oefenen; dit is in het algemeen een regt; maar een advocaat is in het bijzonder tot uitoefening der praktijk gerechtigd krachtens zijn diploma, hetwelk hem hiertoe bevoegd heeft verklaard; deze heeft dus bij het regt nog eene soort van privilegie; gelijk voor elken anderen burger, zoo is inzonderheid voor den advocaat de uitoefening van zijn beroep een wezenlijk regt van eigendom. Van den anderen kant kan hij, als burger op het volledig genot zijner politieke regten aanspraak maken. Nu echter is hem door eene koninklijke ordonnantie een dezer twee regten ontnomen; hij moet of de uitoefening van zijn beroep laten varen,

of hij is van het genot van een gedeelte zijner politieke regten verstoken. Is dit constitutioneel? Is dit wettig? Is dit regtvaardig? Is dit billijk? Artikel 11 der grondwet verklaart een ieder, zonder onderscheid van rang en geboorte, tot alle ambten en bedieningen bestemdbaar; alleen geniet de stand der edelen of de ridderschap, in de samenstelling der provinciale staten een voorregt; en evenwel is eene aanzienlijke klasse van ingezetenen bij een koninklijk besluit van het lidmaatschap der gedeputeerde staten uitgestooten. Artikel 146 der grondwet handhaaft ieder ingezetene in het vreedzaam bezit en genot zijner eigendommen; en desmettenamen wordt hier de advocaten-stand van het eigendoms-regt van zijn beroep, door eene ministeriële verordening, beroofd, tenzij dezelve, tot handhaving van dit regt, het genot zijner politieke regten offerre. Indien dit geoorloofd en bestaanbaar is, dan kan men met even zoo veel regt de advocaten van de vergadering der staten-generaal en andere kollegien van openbaar bestuur uitsluiten; dan kunnen alle andere maatschappelijke standen, geneesheeren, kooplieden, manufacturiers, fabrikanten, renteniers, door een koninklijk besluit inhabiel tot het bekleeden van ambten en bedieningen verklaard worden; dan bestaat er geen regt van eigendom, geen waarborg voor het genot van burgerlijke en politieke regten meer.

Dat het gouvernement de gelijktijdige waarneming van twee ambten of bedieningen, beide ter zijner begeving staande, incompatibel met elkander verklaart, dit kan worden gedoogd; maar dat hetzelfde den burger van de uitoefening van zijn beroep of het genot van zijne politieke regten beroove, dit is onder een constitutioneel bestuur niet te regtvaardigen; immers, noch het een, noch het ander staat onder zijne magt of ter zijner beschikking. De professie van advocaat is een burgerlijk; het lidmaatschap van gedeputeerde staten een politiek regt; beide volstrekt onafhankelijk van ministeriële willekeur; het eerste ligt geheel en al in de vrije beschikking van dengenen, aan wien, hetzelfde toebehoort; het laatste wordt hem door het vertrouwen zijner medeburgers ontfangen. Het gouvernement, dat hier niets geeft, kan ook niet regneren; het nemen. Het is alleen de wet, welke het genot van de uitoefening van burgerlijke en politieke regten kan reguleren, beperken of uitstreken; het zijn alleen de wettig ingestelde regtbanken en gerechtshoven, welke, naar het voorschrift der wet en in de gevallen bij dezelve voorzien en aangewezen, den burger van dit genot kunnen berooven; maar nimmer zal men aan de executive magt het regt kunnen toekennen, om bij koninklijke of ministeriële besluiten onbevoegdheden of onbekwaamheden, hetzij op de massa's, hetzij op de individus, te werpen, want dan ware het met de constitutionele regering en hare waarborging gedaan.

De slotsom dezer redenering komt hierop neder, dat het besluit, hetwelk de advocaten onbevoegd tot de functien van lid der gedeputeerde staten heeft verklaard, grondwettiglijk krachteloos en nietig is en door onafhankelijke regtbanken nimmer zal kunnen worden toegepast.

Ik heb de eer te zijn

Q. N.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, den 12 juny 1829.

Werk. sch.	58 1/4 à 1/2	Spanje	32 3/4 à 33 1/4
Rest. Uitges.	7/8 à 15/16	— Parijs	8 1/4 à 3/4
Kans-Biljett.	20 1/4 à 1/2	— Koup.	8 à 10
Stellen...	7025 à 7075	Weenerbank	90 à 1/2
Am. Synd.	100 1/2 à 101	—	74 1/2 à 1/2
Loosrenten	98 1/4 à 1/2	— Certif. w. 500	75 1/2 à 1/2
Handelmaats.	86 1/4 à 1/2	—	95 à 1/2
Fr. Renten	80 1/2 à 1/2	Bank-aktien	134 1/2 à 134 1/2
—	—	Aand. R. f 100	196 à 198
Cert. te Parijs	74 à 1/2	Dito f 250	377 à 379
Rusl. Hope	100 à 1/2	Ital. Mont.	—
— Insch.	56 3/4 à 57 1/4	Napels Cert.	79 1/2 à 3/4
— Certif.	57 1/4 à 1/2	Dito in Napels	80 1/4 à 81 1/4
— Hamb.	87 à 1/2	Dito in Lond.	84 à 1/2
— Londen	89 1/4 à 1/2	Eng. Gekomb.	88 1/4 à 98
Pr. Lond. 1.	111 3/4 à 112 1/2	N. Rus. Li. Ango	94 à 1/2
— 2.	111 1/4 à 112 1/2	—	—
Den. Lon.	3. 65 3/4 à 66	—	—